

PAWEŁ SANCEWICZ

Umowa jako prawna forma działania administracji publicznej w polskiej i niemieckiej doktrynie prawa publicznego

Streszczenie

W ramach wypracowanej przez doktrynę prawa administracyjnego konstrukcji prawnych form działania administracji publicznej można wyróżnić zarówno umowę cywilnoprawną (prywatnoprawną), jak i umowę mającą pewne cechy umowy publicznoprawnej.

Niemiecka doktryna prawa publicznego natomiast od dawna zmagą się z problemami kwalifikacji prawnej umów wykorzystywanych jako prawne formy działania przez podmioty administracji publicznej. W ramach prac podjętych przez niemiecką doktrynę prawa publicznego wypracowano teorię dwóch stopni, koncepcję prawa umów w administracji oraz model umowy administracyjnej.

Przybliżenie tych teorii pozwoliło polskiej doktrynie prawa publicznego na wyodrębnienie najistotniejszych cech, którymi powinna się charakteryzować konstrukcja teoretyczna umowy publicznoprawnej zawieranej z obywatelem – umowy administracyjnej. Po pierwsze, powinien ją zawierać podmiot administracji publicznej na podstawie posiadanej kompetencji. Umowa administracyjna powinna dotyczyć relacji administracji z obywatelami. Po drugie, przedmiot umowy powinien być uregulowany prawem publicznym i dotyczyć wyłącznie realizacji zadań z zakresu administracji publicznej. Po trzecie, spory powstałe na tle umowy administracyjnej powinny zostać poddane kognicji sądów administracyjnych. W artykule wykazano, że z punktu widzenia ochrony prawnej jednostki jest to sprawa bardzo istotna.

Jakkolwiek ustawodawca nie zdecydował się na wprowadzenie do polskiego systemu prawnego umowy administracyjnej, to wiele z już funkcjonujących na gruncie polskiego prawa umów ma pewne cechy, które przynajmniej w części przypominają umowę administracyjną opisaną powyżej. Taka umowa administracyjna często dotyczy relacji: administracja publiczna – obywatel i jest zawierana w związku z realizacją zadań publicznych. *De lege ferenda* zawieranie umowy administracyjnej powinno podlegać kontroli sądów administracyjnych.

Słowa kluczowe: prawne formy działania – umowa administracyjna – prawo umów w administracji – przepisy ogólne prawa administracyjnego